2024/621

7.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/621

ze dne 18. prosince 2023

o souladu opatření Bulharska s cílem Unie v oblasti klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(Pouze bulharské znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 ([1]), a zejména na čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle nařízení (EU) 2021/1119 (evropský právní rámec pro klima) je Komise povinna posoudit soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace. Komise posoudila soulad opatření Bulharska s těmito cíli ([2]). Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí. Bulharsko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit a přijmout následná opatření v souladu s evropským právním rámcem pro klima.

(2) Zatímco čisté emise skleníkových plynů v Unii (včetně emisí z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a s výjimkou mezinárodní dopravy) celkově vykazují trvale klesající trend, který je obecně v souladu s lineární trajektorií k dosažení cíle Unie v oblasti klimatu do roku 2030 ve výši −55 % a cíle Unie v oblasti klimatické neutrality do roku 2050, tempo snižování emisí je třeba urychlit a je nezbytné, aby členské státy přijaly opatření. Pokrok v jednotlivých členských státech je doprovázen různými odvětvovými problémy a nedostatky, jež je třeba neprodleně řešit. Základním kamenem pro zajištění hospodářské transformace nutné k dosažení cíle Unie v oblasti klimatické neutrality jsou spolehlivé dlouhodobé strategie.

(3) Aktualizované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu v souladu s článkem 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ([3]) mají zásadní význam pro to, aby členský stát přijal opatření, která umožní společné dosažení cíle klimatické neutrality a zajistí trvalý pokrok v oblasti adaptace v souladu s evropským právním rámcem pro klima. Bulharsko však nepředložilo návrh aktualizace svého posledního oznámeného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu.

(4) Aby byla zajištěna účinnost adaptačních strategií a plánů, je nezbytné řádně stanovit, jaká potenciální rizika související se změnou klimatu mohou ovlivnit určitou oblast nebo odvětví. Účinná adaptace vyžaduje jasně stanovenou správní a koordinační strukturu s politickou podporou na vysoké úrovni. Adaptační politiky by se měly zaměřit na oblasti nebo odvětví, které jsou obzvláště zranitelné, jejichž činnosti jsou klíčové pro odolnost jiných odvětví nebo které mají značný význam pro národní hospodářství nebo veřejné zdraví. Je nutné přednostně reagovat, pokud jde o dopady a rizika, u nichž se očekává, že ovlivní kritickou infrastrukturu nebo systémy

([1]) Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.

([2]) Zpráva o pokroku EU při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2023, COM(2023) 653 final, a pracovní dokument útvarů Komise týkající se posouzení pokroku v oblasti přizpůsobování se změně klimatu v jednotlivých členských státech podle evropského právního rámce pro klima, SWD(2023) 932.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

s dlouhou životností, nebo u nichž se očekává, že systémy ovlivní nevratně, s přihlédnutím k vzájemné interakci se socioekonomickým vývojem nebo jinými neklimatickými faktory. Na financování adaptace lze mobilizovat různé nástroje financování EU. Členské státy by měly při navrhování svých vnitrostátních plánů v rámci příslušných fondů EU klást důraz na otázky odolnosti vůči změně klimatu. Žádný z výdajů by neměl poškodit adaptaci, tj. zvýšit zranitelnost příjemců nebo jiných osob.

(5) Nejzranitelnějšími komunitami jsou komunity, u nichž existuje větší pravděpodobnost, že budou ovlivněny změnou klimatu. Nerovnoměrné vystavení a zranitelnost různých regionů a socioekonomických skupin vůči dopadům klimatu prohlubuje nerovnosti. Spravedlivá odolnost by měla snížit nerovnoměrné zatížení klimatickými riziky a zajistit spravedlnost. Systémová schopnost přizpůsobit se změně klimatu je klíčovým prvkem pro předcházení potenciálním škodám nebo jejich zmírnění, pro využití příležitostí a zvládání důsledků. Je třeba dosáhnout pokroku s ohledem na adaptační kapacitu na všech úrovních správy a ve veřejném i soukromém sektoru. Mnoho intervencí v oblasti adaptace na změnu klimatu začíná na místní a regionální úrovni. Místní orgány hrají klíčovou úlohu při podpoře zapojení veřejnosti a místních opatření. I když nebezpečí související se změnou klimatu postihne pouze území jednoho členského státu, může vyvolat kaskádu přeshraničních důsledků, které vyžadují budování spravedlivé odolnosti. Je velmi důležité vypracovat a provádět adaptační politiky na nižší než celostátní úrovni,

DOPORUČUJE BULHARSKU:

Soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality

1. Předložit návrh aktualizace posledního oznámeného integrovaného vnitrostátního plánu země v oblasti energetiky a klimatu podle článku 14 nařízení (EU) 2018/1999, aby mohl být posouzen jeho soulad s cílem klimatické neutrality.

2. Provést aktualizaci a zvýšit ambice a kvalitu vnitrostátní dlouhodobé strategie vyjasněním dlouhodobého cíle Bulharska v oblasti klimatické neutrality a podpořením cílů Bulharska v oblasti snižování emisí a zvýšení jejich pohlcování v jednotlivých odvětvích prostřednictvím věrohodných politik a opatření.

Soulad vnitrostátních opatření se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

3. Posoudit příslušná zranitelná místa a rizika související s vlny veder, povodněmi a suchy. Posílit a jasně stanovit správní a koordinační strukturu schopnou podporovat solidní plánování, zavádění řešení a investice zaměřené na adaptaci ve všech odvětvích a skupinách obyvatelstva a na všech úrovních správy. Zajistit, aby priority, strategie, politiky, plány a úsilí v oblasti adaptace byly úměrné předpokládané budoucí zranitelnosti a rizikům v oblasti klimatu, a to na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků a dostupných nástrojů pro klimatické prognózy a včasné varování. Klást větší důraz na otázky odolnosti vůči změně klimatu při využívání podpory z programů financování EU, jako je společná zemědělská politika, financování politiky soudržnosti a další příslušné fondy EU. Finanční prostředky EU by měly být vynakládány tak, aby zvyšovaly odolnost vůči změně klimatu a nezvyšovaly zranitelnost (tj. významně nepoškozovaly adaptaci na změnu klimatu).

4. Zapojovat skupiny zúčastněných stran, které jsou obzvláště zranitelné vůči dopadům změny klimatu, do navrhování a provádění adaptační politiky. Dokumentovat postupy a výsledky těchto konzultací. Zlepšit koordinaci mezi různými úrovněmi správy (celostátní/regionální/místní) s cílem sladit nástroje plánování a usnadnit koordinované intervence zaměřené na systémovou transformaci. Zvyšovat povědomí o stávajících zranitelných místech a rizicích a stávajících možnostech. Použít se z výsledků monitorování a hodnocení, posílit správní struktury, umožňovat činnost na místní úrovni a podporovat flexibilitu pro přizpůsobování se měnícím se okolnostem. Zapojovat sociální partnery a zúčastněné strany ze soukromého sektoru do navrhování a provádění politik a příslušných investic. Více se zapojit do přeshraniční spolupráce se sousedními zeměmi v rámci větších oblastí (jako jsou povodí). Zavést mechanismy, které zajistí vypracování politik na nižší než celostátní úrovni a jejich pravidelný přezkum a aktualizaci.

V Bruselu dne 18. prosince 2023.

Za Komisi
Wopke HOEKSTRA
člen Komise